

[Forsvarsministeren.]

talsmændene i det omfang, de har brug for det, får rådighed over et lokale og andre hjælpemidler, som er nødvendige for udførelsen af deres arbejde. Det er altså helt i orden.

Derimod kan jeg ikke tiltræde, at forhandlingsprotokollen skal indsendes til forsvarsministeriet. Som jeg har givet udtryk for tidligere, bruger vi det princip at delegere ansvaret ud så meget som overhovedet muligt, og det vil være helt uoverkommeligt for forsvarsministeriet gennem disse forhandlingsprotokoller at følge, hvad der sker, og tage det op til overvejelse. Det må ske igennem de militære myndigheder, og det må ske ved den mulighed, som forsvarets pædagogiske råd har for at følge det arbejde, der foregår her, således at vurderingen dels bliver et udtryk for, hvorledes de militære myndigheder ser på det, dels et udtryk for, hvorledes forsvarets pædagogiske råd ser på tingene. Ud derfra vil forsvarsministeriet så kunne tage sin stilling til eventuelle ændringer på det ene eller andet område.

Så siger man, at talsmændene bør have 1 time til rådighed ugentlig til internt at drøfte de problemer, der måtte opstå. Det er naturligvis klart, at der forud for gruppe-møderne vil kunne være behov for at planlægge og drøfte; men hvor stort et behov der er derudover ved det almindelige, daglige arbejde, kan man nok sætte et spørgsmålstegn ved. Vi har i hvert fald svært ved på nuværende tidspunkt at danne os et helt klart billede af, hvor megen tid der vil være behov for for talsmændene, og derfor finder jeg det rigtigst, at dette spørgsmål afklares ud fra det rent praktiske behov, som viser sig, og det skal jeg naturligvis gerne være opmærksom på.

Også kravet om 1 dags frihed om måneden kan nok give anledning til store problemer. Jeg tror ikke, det vil være hensigtsmæssigt uden videre at fastsætte, at talsmændene skulle have 1 dag om måneden fri til at overveje tingene. Det vil vel også i adskillige tilfælde være svært at afpasse, hvornår den dag skulle falde, sådan at den kom til at falde i forbindelse med de opgaver, talsmændene skal løse, men ikke greb ind i de øvelser og andre opgaver, de samtidig skal deltage i rent militært set. Det må her, akkurat som for den ene time om ugen,

viser sig, hvilket behov der fremover vil være for talsmanden, hvis han skal kunne udføre sit arbejde; det må vi tage stilling til, efterhånden som vi indvinder erfaringer herfor.

Når det drejer sig om talsmandskonferencer, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at klimaudvalget i sin betænkning har stillet forslag om, at der med jævne mellemrum arrangeres orienteringsmøder, hvor spørgsmål af betydning for samarbejde og almen trivsel tages op til overvejelse. Jeg har allerede i det kommissorium, der er givet for forsvarets pædagogiske råd, taget dette spørgsmål op, idet jeg har bedt rådet drage omsorg for, at sådanne orienteringsmøder afholdes. Det vil være naturligt, at spørgsmålet om personellets syn på miljøet, på klimaet, kommer med i billedet i forbindelse med sådanne orienteringsmøder, og at talsmændene på denne måde får en naturlig kontakt med forsvarets pædagogiske råd og med myndighederne. Om der ud over de kursus, der er planlagt, og de orienteringsmøder, som fremover vil blive afholdt, skulle findes behov for særlige konferencer, er også et spørgsmål, som udviklingen må vise behovet for.

Med hensyn til det, der er nævnt i forbindelse med den militære straffelov og den militære retsplejelov, ligger det ganske enkelt sådan, at disse love er til overvejelse i klimaudvalget, og de overvejelser, der finder sted dér — det gælder også det, der blev refereret fra §§ 47, 53 og 54, og forskelligt andet — vil naturligvis blive taget op til overvejelse i forbindelse med den modernisering af både straffeloven og retsplejeloven, som udviklingen har gjort det nødvendigt at foretage.

Vedrørende forflyttelse og udtagelse til befalingsmand kan jeg tilslutte mig den udtalelse, som flertallet har afgivet i betænkningen. Det vil være rimeligt, at værnskommandoerne opmærksomt følger den udvikling, der foregår her, og at afgørelserne træffes af vedkommende værnskommando; det vil i øvrigt svare til det princip, der for så vidt er gældende i dag. Jeg vil tro, at den formulering, der er givet, er tilstrækkelig, og jeg er altså enig i, at det pålægges værnskommandoerne at føre kontrol med tilstedeværelsen af de særlige tjenstlige motiver, som alene kan gøre forflyttelse eller udtagelse af en talsmand til befalingsmands-